

EUROPEJSKA INICJATYWA OBYWATELSKA

Uczniowska Karta Pracy nr 2

SPRAWDŹ SWOJĄ WIEDZĘ I UZUPEŁNIJ ZDANIE

(fragment Art. 20, ustęp 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej):

«Obywatelem Unii Europejskiej jest każda osoba, mająca

.....
..... »

SPRAWDŹ SWOJĄ WIEDZĘ I ZNAJDŹ BŁĘDNĄ ODPOWIEDŹ

Obywatel UE ma prawo:

- Podróżować i swobodnie przebywać na terytorium kraju dowolnego państwa członkowskiego;
- Wybrać sobie narodowość dowolnego państwa UE, w którym się mieszkało dłużej niż rok;
- Głosować w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz wyborach lokalnych w państwie członkowskim, w którym mieszka, na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa;
- Być chronionym przez ambasadę lub konsul w kraju trzecim;
- Złożyć petycję do Parlamentu Europejskiego.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ O OBYWATELSTWIE UE

Europejczycy mają szczęście! Obywatelstwo europejskie daje:

- ✓ prawo do swobodnego przemieszczania się i pobytu na terytorium państw członkowskich UE;
- ✓ prawa obywatelskie i polityczne, takie jak prawo do głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych i do Parlamentu Europejskiego;
- ✓ szereg gwarancji prawnych: ochrona dyplomatyczna i konsularna, dostęp do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich;
- ✓ prawo inicjatywy obywatelskiej: siedmiu obywateli reprezentujących siedem różnych państw członkowskich może zwrócić się do Komisji o zainicjowanie prawodawstwa.

Ale... prawa obywatelskie podlegają pewnym ograniczeniom i warunkom:

- Obywatela europejskiego nie można wybrać na radnego miasta, burmistrza ani zastępcy burmistrza w kraju innym niż kraj, w którym jest obywatelem.

- Obywatel europejski może być urzędnikiem państwowym w kraju, w którym mieszka, ale tylko wtedy, gdy jego praca nie zagraża suwerenności państwa.
- Obywatel europejski musi posiadać odpowiednie zasoby finansowe, aby osiedlić się w innym państwie członkowskim.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ O TWORZENIU PRAWA EUROPEJSKIEGO

Ustanowienie nowego prawa w Unii w ramach **zwykłej procedury ustawodawczej** wymaga współpracy trzech instytucji: Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej. Zwykła procedura ustawodawcza składa się z trzech etapów.

1. **Komisja przedkłada projekt ustawy Parlamentowi i Radzie.**
2. **Parlament Europejski i Rada Unii Europejskiej rozpatrują projekt ustawy.** Parlament może od razu zaakceptować brzmienie ustawy i nie zgłaszać poprawek. Jeśli Rada Unii Europejskiej zrobi to samo, wówczas ustawa zostaje przyjęta i nowe prawo wchodzi w życie.
Najczęściej jednak Parlament zgłasza zmiany (poprawki) do projektu ustawy. W tej sytuacji, jeśli Rada zaakceptuje poprawki wprowadzone przez Parlament ustawa również zostaje przyjęta.
Jeśli jednak Rada nie zatwierdzi wszystkich poprawek posłów do PE, wówczas jej zadaniem jest przedłożenie Parlamentowi alternatywnego projektu.
3. **Procedura ustawodawcza kończy się**, jeśli posłowie do PE zatwierdzą lub odrzucą propozycje Rady, albo nie ogłoszą swojej decyzji w ciągu trzech miesięcy. Jeżeli posłowie PE zasugerują dalsze poprawki, Rada musi ponownie przeanalizować projekt. Ustawa zostaje przyjęta, jeżeli Rada zatwierdzi wszystkie poprawki Parlamentu.

UDZIAŁ OBYWATELI UE W TWORZENIU PRAWA

ETAP 1: Dowiedz się czym jest Europejska Inicjatywa Obywatelska (ECI)

Europejska Inicjatywa Obywatelska (ECI) jest narzędziem, które umożliwia obywatelom UE bezpośredni wpływ na politykę Unii. To sposób na wyrażenie obaw i zasugerowanie nowych przepisów prawa unijnego, które pomogłyby rozwiązać konkretne problemy. Zakres kompetencji UE jest wciąż dość ograniczony, warto pamiętać, że przed ECI stoją te same ograniczenia.

Jak działa ECI krok po kroku

1. Co najmniej **siedmiu obywateli w wieku uprawniającym do głosowania**, reprezentujących co najmniej **siedem państw członkowskich** musi utworzyć **komitet obywatelski**, który będzie odpowiedzialny za zarządzanie inicjatywą.
2. Następnie komitet musi **zarejestrować** proponowaną inicjatywę na stronie internetowej Komisji.

3. Członkowie komitetu mogą wówczas zacząć zbierać podpisy. Mają 12 miesięcy na zebranie **miliona podpisów** w co najmniej siedmiu krajach europejskich. Podpisy można gromadzić w formie papierowej lub online za pośrednictwem strony internetowej ECI, która została stworzona specjalnie w tym celu.
4. Jeśli komitetowi uda się zebrać milion podpisów, wówczas jego propozycja będzie przedmiotem badania i wysłuchania publicznego w Parlamencie Europejskim.
5. Komisja Europejska jest zobowiązana do udzielenia odpowiedzi – jeżeli Komisja zaakceptuje inicjatywę, rozpoczyna się zwykły proces legislacyjny.

5 kroków Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej (European Civic Initiative, ECI)

Co to jest ECI	W jaki sposób i przez kogo może być zgłoszona ECI	Co może stanowić przedmiot ECI	Jak wesprzeć ECI	Co się stanie, gdy zgromadzonych zostanie milion podpisów?
<p>Narzędzie demokracji uczestniczącej, które pozwala obywatelom z różnych państw członkowskich zapropnować konkretne zmiany legislacyjne w UE. To narzędzie wpływu na tworzenie polityki unijnej w wybranych obszarach.</p>	<p>Aby złożyć ECI, obywatele muszą utworzyć komitet złożony z co najmniej 7 obywateli UE reprezentujących co najmniej 7 różnych państw członkowskich UE. Po zarejestrowaniu inicjatywy, komitet ma 12 miesięcy na zebranie miliona podpisów pod inicjatywą.</p>	<p>ECI można dotyczyć dowolnej dziedziny, w której Komisja ma kompetencje do inicjowania prawodawstwa, (np. zdrowia publicznego, środowiska, rolnictwa, transportu).</p>	<p>Każdy obywatel UE, w wieku uprawniającym do głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego, może poprzeć ECI swoim podpisem, wypełniając deklarację poparcia w formie papierowej lub online.</p>	<p>W Parlamencie Europejskim odbywa się przesłuchanie publiczne. W odpowiedzi Komisja Europejska podejmuje decyzję w sprawie dalszych działań. Może zaproponować projekt ustawy, chociaż nie musi on być idealnym odzwierciedleniem zgłoszonej ECI.</p>

Dowiedz się więcej o Europejskiej Inicjatywie Obywatelskiej

- ✓ Milion podpisów udało się do tej pory zebrać pod czterema ECI.
- ✓ Obecnie podpisy zbierane są pod około 20 inicjatywami. Ponad 45 inicjatyw zostało dotąd odrzuconych z powodu niewystarczającej liczby podpisów lub wycofania ich przez Komitet.
- ✓ ECI można złożyć tylko wtedy, gdy dotyczy obszaru polityki, w którym UE ma uprawnienia do działania, a Komisja do przedstawienia wniosku legislacyjnego (to np. środowisko, rolnictwo, transport czy zdrowie publiczne). Pełna lista obszarów znajduje się tutaj: ec.europa.eu/citizens-initiative/public/competences

Zrozum, jak wygląda prawo UE: zapoznaj się z europejską rezolucją

FRAGMENT Rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 16 stycznia 2018 r. w sprawie międzynarodowego zarządzania oceanami – programu działań na rzecz przyszłości oceanów w kontekście celów zrównoważonego rozwoju do roku 2030.

Parlament Europejski,

A. mając na uwadze, że tworzywo sztuczne jest cennym materiałem, szeroko stosowanym we wszystkich łańcuchach wartości, który ma przydatne miejsce w naszym społeczeństwie i gospodarce, jeżeli jest stosowany i zarządzany w sposób odpowiedzialny;

B. mając na uwadze, że wady te budzą powszechne zaniepokojenie opinii publicznej, przy czym 74% obywateli UE wyraża niepokój w związku z wpływem plastiku na zdrowie, a 87% twierdzi, że są zaniepokojeni ich wpływem na środowisko;

C. mając na uwadze, że obecny impet polityczny powinien zostać wykorzystany do przejścia na zrównoważoną gospodarkę o obiegu zamkniętym tworzyw sztucznych;

1. wzywa Komisję do ustanowienia gospodarki o obiegu zamkniętym i biogospodarki opartej na badaniach i innowacjach;
2. wzywa właściwe organy w państwach członkowskich do zapewnienia recyklingu ponad 30% odpadów z tworzyw sztucznych;
3. zwraca się do Komisji o wprowadzenie skutecznego systemu weryfikacji w celu zwiększenia zaufania zarówno przemysłu, jak i konsumentów do materiałów pochodzących z recyklingu;
4. zauważa, że nie ma panaceum na zaradzenie szkodliwym skutkom dla środowiska tworzyw sztucznych jednorazowego użytku i uważa, że należy podjąć ważne środki (zmiana świadomości konsumentów, zachowania i uczestnictwa);
5. wzywa Komisję, państwa członkowskie i regiony do wspierania planów zbiórki odpadów na morzu oraz do wprowadzenia portowych urządzeń do odbioru i usuwania odpadów morskich, a także programu recyklingu sieci wycofanych z eksploatacji;
6. wzywa Komisję do wprowadzenia zakazu stosowania mikroplastików w produktach codziennego użytku, w szczególności w tekstyliach, oponach, farbach i niedopałkach;
7. wzywa do całkowitego zakazu UE „oksydegradowalnego” plastiku do 2020 r., ponieważ ten rodzaj tworzywa sztucznego nie ulega biodegradacji we właściwy sposób, nie nadaje się do kompostowania, negatywnie wpływa na recykling konwencjonalnego tworzywa sztucznego i nie zapewnia udowodnionej korzyści dla środowiska.

Przykłady tematów, które możecie zgłosić jako ECI:

Wpływ plastiku na środowisko:

- ✓ tylko 9% plastiku podlega recyklingowi;
- ✓ w oceanach na świecie znajduje się obecnie 150 milionów ton plastiku;
- ✓ zwierzęta często spożywają plastikowe przedmioty, dryfujące w oceanach drobiny plastiku i zawarte w nich toksyczne produkty;
- ✓ spożywanie tworzyw sztucznych ma negatywny wpływ na nasze zdrowie, do końca jeszcze nie przebadany;

- ✓ najczęściej spotykanymi plastikowymi przedmiotami w oceanach są filtry papierosowe, torby plastikowe i patyczki higieniczne;
- ✓ na Pacyfiku powstał tak zwany „siódmy kontynent” – największa na świecie dryfująca masa plastikowych odpadów, która zajmuje powierzchnię co najmniej 1,6 miliona kilometrów kwadratowych (niektóre źródła podają 3,4 miliony km², czyli dziesięć razy więcej niż terytorium Polski). Podobne skupiska tworzą się w innych morzach i oceanach.

Wpływ przemysłu modowego na środowisko:

- ✓ 2% globalnej emisji gazów cieplarnianych pochodzi z przemysłu modowego;
- ✓ 7 000 litrów wody zużywa się do wyprodukowania jednej pary dżinsów, (285 pryszniców);
- ✓ do ochrony tkaniny podczas transportu stosowane są toksyczne produkty chemiczne;
- ✓ do produkcji ubrań stosowane są materiały o wysokiej toksyczności (używana bawełna jest często nasiąknięta pestycydami, w produkcji wykorzystywana jest ropa naftowa);
- ✓ nowe kolekcje modowe wchodzą do sklepów czasami nawet co miesiąc; tanie ubrania kiepskiej jakości bardzo szybko przestają nadawać się do użytku.

Etap 2: Opracuj własną Europejską Inicjatywę Obywatelską

Korzystając z podanego przykładu, **przygotujcie własny projekt Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej**. Możecie zająć się jednym z proponowanych tematów związanych ze środowiskiem, (plastik lub fast-fashion) lub zaproponować inny, ważny dla Was temat.

Pomyślcie o **tytule, przedmiocie i celach** Waszej inicjatywy. Są to niezbędne elementy każdej ECI.

Poniżej znajdziecie przykład ECI dotyczącej glifosatu, pod którą udało się zebrać milion podpisów i która została rozpatrzona przez Komisję (Data rejestracji: 25.01.2017).

Więcej informacji na temat tej inicjatywy i działań Komisji podjętych w odpowiedzi na nią znajdziecie tu:

<https://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/2017/000002>

1. Wskazówka dotycząca tytułu

Tytuł powinien być prosty, jasny i chwytliwy. Ma przyciągać uwagę i od razu wskazywać, co chcecie osiągnąć. Dobry tytuł może pomóc Wam przyciągnąć uwagę innych obywateli UE i przyczyni się do zebrania miliona podpisów, których potrzebujecie!

PRZYKŁAD TYTUŁU

Tytuł: Zakaz glifosatu i ochrona ludzi i środowiska przed toksycznymi pestycydami.

2. Wskazówka dotycząca przedmiotu

Przedmiot Inicjatywy powinien rozpoczynać się od „**Wzywamy Komisję Europejską (...)**”, lub „**Apelujemy do Komisji Europejskiej (...)**”, a następnie zawierać konkretną propozycję działań, które powinna podjąć Komisja. Propozycje działań powinny być powiązane jasno z celami, które sobie wyznaczyliście.

PRZYKŁAD PRZEDMIOTU

Przedmiot: *Apelujemy do Komisji Europejskiej, by zaproponowała państwom członkowskim wprowadzenie zakazu stosowania glifosatu, zreformowała procedurę zatwierdzania pestycydów i wytyczyła wiążące cele ograniczenia użycia pestycydów dla całej UE.*

3. Wskazówka dotycząca celów

Celami powinny być Wasze główne wymagania - powody, dla których chcecie przyjąć prawo, jego skutki itp. Jak w poniższym przykładzie:

PRZYKŁAD CELÓW

Główne cele: *Celem jest wprowadzenie zakazu stosowania środków chwastobójczych na bazie glifosatu, na które narażenie wiąże się z występowaniem nowotworów u ludzi i doprowadziło do degradacji ekosystemów; zadbanie o to, by ocena naukowa pestycydów służąca zatwierdzeniu regulacyjnemu przez UE opierała się wyłącznie na opublikowanych badaniach zleconych przez właściwe organy publiczne, a nie przez sektor pestycydów; wytyczenie wiążących celów ograniczenia stosowania pestycydów dla całej UE z myślą o zapewnieniu przyszłości wolnej od pestycydów.*

Etap 3: Przedstaw swój pomysł reszcie grupy

Każdy komitet uczniowski, pracujący nad projektem Europejskiej Inicjatywy Obywatelskiej powinien wyznaczyć przedstawiciela, który będzie pełnił funkcję rzecznika Waszej grupy. Po pracy nad ECI, rzecznik każdego komitetu będzie miał za zadanie przedstawić opracowaną inicjatywę reszcie klasy.

Waszym zadaniem jest przekonanie kolegów i koleżanek z klasy, że to Wasza inicjatywa ma największą szansę powodzenia i zebrania miliona podpisów.

Etap 4: Zagłosuj!

Kiedy wszystkie komitety przedstawiły swoje propozycje przychodzi czas na głosowanie.

Inicjatywa, która otrzyma najwięcej głosów, zostanie przedstawiona publiczności i ekspertom podczas „Decoders event” – wydarzenia podsumowującego projekt R-EU-Connected!

UWAGA: pamiętaj, nie możesz oddać głosu na inicjatywę opracowaną przez Twoją grupę. Dlatego słuchaj uważnie, co przedstawiają inni!